

Lugemistuba



# „Eesti Politseilehe“ sisukord 1927 a.

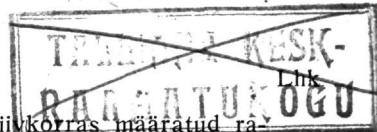
Lhk.

**I. Üldsisulised kirjutused:**

Administratiivkorras rahatrahviga karistamisest — Eugen Maddison . . . . .	681
Andmete tähtsusest kriminaalprotsessis . . . . .	613
Artiklist „Käsi- ja püssigranaadid tänavvõitluses“ — V. Nemmert . . . . .	631
Arvete ja kviitungite tempelmaksustamisest . . . . .	565
Asja sisuline harutamine administratiiv-kohtu korra seisukohalt — Eugen Maddison . . . . .	297
Baadeni piiripolitseist . . . . .	553
Belgia politseist . . . . .	529, 568
Berliini politseijaoskond . . . . .	498, 525
Berliini politsei „Avus'e“ platsil. H. Tann v. Csekey, Stephan: „Die Quellen des estnischen Verwaltungsrechts auf rechtsteoretischer u. rechtsvergleichender Grundlage“ — E. Maddison . . . . .	11 722
Distsiplinaarkaristuste iganemisest — M. Morrison . . . . .	177
Eelseisvateks politsei esivõistlusteks raskejõustiku alal — H. Tann . . . . .	670
Eelseisvateks politsei esivõistlusteks — H. Tann . . . . .	439
Eesti politsei kehaliskasvatuse liidu põhikiri . . . . .	86
Elukutselistest kuritegijatest . . . . .	27, 40
Endises suunas edasi! — Th. Rõuk . . . . .	645
Erakaebuse korras jälgitavaist kuritegudest — A. Dadashev . . . . .	577, 593
Hollandi India politsei . . . . .	547
Huligaansus — Ed. Jürisson . . . . .	82
Jaapanis koristatakse majasidki politsei ettekirjutusel . . . . .	290
Ida-Harjumaal politseikomissar Rich. Eisen † . . . . .	232
Jiu-Jitsu kursused Tartu-Valga prefektuuris . . . . .	183
Jooni piirivalve valitsuse algpäevilt ja tegevusest — H. Kurvits . . . . .	646
Isikutunnistustest — K. Kütt . . . . .	393
Isikutunnistustest — E. Mets . . . . .	335
Juhusliikudest relvadest — Hans Vaev . . . . .	120
Jõudu tööle! . . . . .	736
Jälgimisabinõude muretsemisest . . . . .	53
Järvmadal politseiametnikkude kogu tegevusest . . . . .	197
Ka ametvennal on õigus . . . . .	750
Kaebaluse psühholoogiast — A. Liit . . . . .	579
Kaitseseisukorra kinnitamise korrast — Eugen Maddison . . . . .	129
Kas kriminaalpolitseiametnik peab arenduma kehaliselt? — H. Tann . . . . .	756
Kas kohtamismajad või tänavprostituutsioon? — dr. jur. Menzel . . . . .	236
Kas on meie politsei kehaliskasvatusel riiklik tähtsus? . . . . .	462
Kas politseikool või politseireserv — K. Reinberg . . . . .	582

Lhk.

Kas võib administratiivkorras määratud rahatrahvi arestiks ümber arvata? . . . . .	332
Katsetest kuritegijate kallal . . . . .	342
Keelte küsimus Eestis — Eugen Maddison . . . . .	697
Keda pidada kuritegijaks? . . . . .	540 8
Kehaehitus ja kuritegevus . . . . .	442
Kehakasvatusest Tallinna politsei spordiringis — Tiisfeldt . . . . .	496
Kehaline kasvatus Võru-Petseri prefektuuris . . . . .	634
Kena jõulukink politseiperele — A. Liit . . . . .	770
K. Kihlefeldt'i 25-aastane teenistusjuubel . . . . .	120
Kiri toimetusele . . . . .	93
Kooseisude vähendamisest Prantsusmaal . . . . .	213
Kodanikkude lugupidamine politsei vastu kasvab päev-päevalt . . . . .	669
Kohtuotsuste täitmisest — J. Vender . . . . .	281
Kol.-ltn. J. Anderson lahkus piirivalve teenistusest . . . . .	406
III rahvusvaheline administratiiv-teaduste kongress Pariisis . . . . .	421
Konstaablite kviitungiraamatutest . . . . .	602
Konstaablite lauajuhendid ei ole otstarbekohased . . . . .	633
Konstaablitel puudub telefon — K. Kütt . . . . .	584
Konstaabel Saks'i 30-a. politseiteenistuse juubel . . . . .	184
Korrariikumiste ärahoidmisest teenistusest vabastatud sõdurite kojusaatmisel . . . . .	216
Korralduste registreerimisest . . . . .	36
Kordnik päästis uppuja . . . . .	569
Kreeka-ruuma maadlusõpetus — Ed. Klumberg . . . . .	737, 754, 770, 788
Krim. kohtup. sead. § 258 — K. Reinberg . . . . .	417
Kriminaalpolitsei naisametnikud Saksamaal — M. Morrison . . . . .	603
Kriminaalametnikkudele oleks soovitav ametmärk . . . . .	543
Kriminaal- ja politseimuuseumi korraldus . . . . .	461
Kriminaalseadusandluse suhtumine prostitutsiooni — A. Dadashev . . . . .	476
Kuidas möödusid esimesed üleriiklikud politsei esivõistlused — Tiisfeldt . . . . .	532
Kuidas mõni konstaabel teeb ilmaaegset tööd . . . . .	231
Kuidas püütakse kuritegijaid . . . . .	140
Kuidas toimitakse kuritahtlikke süütamisi . . . . .	151
Kuritegevus Ameerika Ühisriikides . . . . .	720
Kuritegijate väljaandmise lepingute puudustest — Dr. Schultz . . . . .	185, 195
Kuulsaid kriminaalprotsesse . . . . .	779
Käekiri süüdlaste kindlakstegemise abinõuna . . . . .	751
Käetarkade ja kaardimooride tegevusest . . . . .	512
Käsi- ja püssigranaadid tänavvõitluses — G. Muikmann . . . . .	586
Lauatennis politseisse — H. Tann . . . . .	587



	Lhk.		Lhk.
Liikumise vabadusest — Eugen Maddison . . . . .	762	Politsei juurdlused süüdistaja vaatekohalt — K. Reinberg . . . . .	316
Lõuna-Ameerikasse väljarännanud kordniku kifi — Johannes Remmert . . . . .	72	Politsei kaitsesoomus . . . . .	341
Läti piirivalve organisatsioon . . . . .	659	Politsei kehakasvatuseorganisatsioonide liit asutatud — A. Tamman . . . . .	381
Lühike Jiu-Jitsu võtete kirjeldus — T. Saarepera . . . . .	167	Politsei ja kehaline kasvatus — H. Tann . . . . .	706
Maa rajooni konstaablite korterioludest . . . . .	444	Politsei loobugu igasuguste jootrahade vastuvõtust . . . . .	199
Maa rajooni konstaablite kviitungiraamatuist . . . . .	483	Politsei- ja omavalitsusasutuste ülesannetest uutes linnades . . . . .	510
Maa rajooni konstaablite kviitungiraamatuist . . . . .	70	Politseivõimude osavõtt eeluurimisest — Aleksander Kann . . . . .	1, 17
Majade ja kruntide nummerdamisest meie linnades — M. Morrison . . . . .	689	Polits. spetsialiseerumisest - K. Reinberg 703 . . . . .	717
Maksude sissenõudmisest maal — K. Kütt . . . . .	5	Politsei spordist ja sportlisest tegevusest Tartu-Valga prefektuuris . . . . .	33
Matusefond Tartu politseiametnikkude kogu juures — K. Kütt . . . . .	411	Politsei süüdistajana rahukohtus — K. Reinberg . . . . .	508
Meie kriminaalpolitsei tehniline arendamine — A. Liit . . . . .	609	Politsei uutest ülesannetest — Eduard Jürisson . . . . .	401
Meie politsei koosseis vene ajal ja nüüd — V. Pelder . . . . .	3	Politseivalvest — A. Dadashev . . . . .	763, 777
Meieaja teatripolitseist . . . . .	747	Politseivalvest ja selle tähtsusest — K. Kütt . . . . .	130
Meie registratuuriidest . . . . .	182	Politseimeik ja politsei . . . . .	730
Mida õpetab meile Viini mäss — K. Reinberg . . . . .	615	Politseinik ja seltskondlik tegevus . . . . .	632
Milleks vajame sporti — Tiisfeldt . . . . .	523	Politseiametnikkude elukorteritest . . . . .	732
Mis konstaablil võib juhtuda 200 marga sissenõudmisel . . . . .	155	Politseikordnikkude päevamuredest . . . . .	286
Muuseumivarastest . . . . .	89	Politseiametnikkude teadmiste ja oskuste katsumistest kohtadel — E. Mets . . . . .	683, 702
Muljeid politsei esivõistlustist — E. Idla . . . . .	544	Politseiametnikkude väimliste võimete koollitamisest . . . . .	781
Mõnd eelolevatest ametoskuste katsumistest . . . . .	630	Politseiametnikkude ümberpaigutamisest . . . . .	480
Mõnd hobusepassidega ümberkäimisest . . . . .	116	Politseiametnikkude ümberpaigutamisest — Hans Vaev . . . . .	443, 528
Mõnd maa rajooni konstaabli paberite täitmisest . . . . .	601	Politseikoolidest Saksamaal . . . . .	492
Mõningaid märkeid üleriiklikust otsimiskorraldusest — K. Kütt . . . . .	691	Politseikooli ja Tallinna-Harju prefektuuri vaheline teatejooks ümber linna — Tiisfeldt . . . . .	634
Mõnd Narva politsei spordiselti tegevusest — P. Tall . . . . .	273	Politseikoerte juhtide õppekursuse programm . . . . .	555
Mõnd otsitavate isikute leidmisest . . . . .	212	Politseikoerte kasvatus- ja õppeasutuse korraldus . . . . .	426
Mõnd otsitavate nimekirjade kontroleerimisest . . . . .	22	Praegune maksulehtede väljasaatmise kord . . . . .	257
Mõnd politsei ja kodaniku vahekorrast . . . . .	268	Psühholoogia ja ülekuulamistehnika kuriteo andmestiku selgitamisel — A. Liit . . . . .	579
Mõnd politsei kraamiga varustamisest — O. Angelus . . . . .	228	Puudusi maksude sissenõudmise alal . . . . .	375
Mõnd salaküttimisest ja laskeriistalubade väljaandmisest — M. Vatter . . . . .	746	Puudusi meie isikutunnistustes . . . . .	304
Mõnd sportlisest liikumisest politseis . . . . .	36	Puudustest otsimiskirjades ja nende põhjustest — K. Vonder . . . . .	132
Mõned näpunäited rajooni konstaablitele tegelikust elust . . . . .	99	Raha transporteerimisest Ühisriikides . . . . .	445
Märkeid otsimiskorraldusest . . . . .	322	Rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni neljas korraline koosolek . . . . .	539
Mälu — A. Liit . . . . .	713	Rahvusvaheliste kuritegijate karistavusest — Dr. Schultz . . . . .	233, 251, 269
Mängijatest ja valemängijatest . . . . .	274	Rahvusvahelistest kuritegijate registratuuriidest ja nende tähtsusest — Wahl . . . . .	117, 135
Nagematu salakirja uus lugemismeetod — Dr. med. H. Madisson . . . . .	72	Rahvusvahelisest oopiumikonventsioonist ja selle määruste elluviimisest Eestis — O. Angelus . . . . .	336
Naisterahvad Viini politsei teenistuses . . . . .	101	Ramsdori mõrtsukatöö . . . . .	718
Näpujälgede tõendusjõust . . . . .	318	Ratsavõistlusi Tallinna hipodroomil . . . . .	359
Omavolist — A. Dadashev . . . . .	353, 369	Riigi hangete ja töövõtete väljaandmisest — P. Kollin . . . . .	51, 68
Oskuskatsetest politseiametnikkudele . . . . .	483	Riigiametnikkude kohtulisele vastutusele võtmisest — Eugen Maddison . . . . .	665
Pariisi kriminaalpolitsei reorganiseerimisest . . . . .	392	Riigimaksude sissenõudmisest omavalitsuste kaudu — M. Morrison . . . . .	148
Perekonnaseisu muudatuste isikutunnistuste märkimisest . . . . .	9	Riigimaksude sissenõudmisest — A. Kann 98 . . . . .	114
Piirivalve alluvusest — O. Angelus . . . . .	658	Riigimaksude sissenõudmisel võetavast 5% lisarahast ja selle seaduslikust alusest — M. Morrison . . . . .	193
Piirivalve elust ida piiril — Kol.-ltm. Schervel . . . . .	656	Riigi vastuvaidlematute nõudmiste täitmisest kinnisvara suhtes — M. Morrison . . . . .	299
Piirivalve ja kaitsvägi — Eugen Maddison . . . . .	647	Rikkad kerjused . . . . .	53
Piirivalve teenistusest ja elust merepiiril — Major Tõnso . . . . .	655	Räägi tõtt! . . . . .	705
Piirivalve valitsuse asutamisest — Joh. Sooman . . . . .	647		
Piirivalvele ta viiendaks aastapäevaks — K. Einbund . . . . .	645		
Piirivalve üleajateenijate kogude tegevusest . . . . .	660		
Pildikesi Londoni politsei elust . . . . .	73, 91, 104		
Politsei ja ajakirjanik . . . . .	286		
Politsei esivõistlused kergejõustikus — Ed. Klumberg . . . . .	692		

Lhk.	Lhk.		
Saksamaa kirikohtud . . . . .	766	Uus tee jälgede fikseerimiseks — Dr. med. H. Madisson . . . . .	183
Saksa naispolitsei arenemisest . . . . .	566	Vabariigi valitsuse liikmete õigustest määrusandluse alal — Eugen Maddison . . . . .	313
Scotland Yard . . . . .	715	Vabariigi valitsuse õigused määrusandlisel alal — Eugen Maddison . . . . .	330
Saksa „Schutzpolizei“ — H. Tann . . . . .	379, 409	Vabaduskaotuslikud karistused kriminaalseadustiku eelnõus — A. Mahoni . . . . .	49
Salakaubavedajatele määratavad karistused on väikesed . . . . .	705	Vahiallavõtmise momendist ja selle tähtsusest Valekaebajate kaelakohtulik jälgimine — K. Reinberg . . . . .	687
Seaduste kogu XVI köite II jagu — E. Kübarsepp — 433, 459, 473, 489, 506, 521, 537, Seaduste väljakuulutamise põhiseaduse järgi — Eugen Maddison . . . . .	561, 65	Vannutatud mehed ja karistuse määramine Vangide põgenemisest Saksamaal . . . . .	407, 733
Seltskonna kaitset kardetavate kuritegijate vastu uue austria ja saksa karistusseaduse järgi . . . . .	551, 563	Vangide transporteerimisest raudteel Saksamaal ja Schweitsis . . . . .	179
Seltselust Tallinna politseis . . . . .	155	Vastus h-ra A. V—per'ile . . . . .	769
Siseministeeriumi tulevase aasta eelarve — Oskar Angelus . . . . .	627	Veel kord surmanuhtlusest . . . . .	83
Siseministeeriumi vanemaid ametnikke K. Lepp . . . . .	496	Veel kord sõjariistade tarvitamisest . . . . .	480
Soovitavad muudatused politseirietega varustamises — H. Vaev . . . . .	511	Veel maarajooni konstaablite kviitungiramatutest . . . . .	550
Spordi alalt . . . . .	395, 468	Veel poliitilisest kehakasvatusest — J. Tiisfeldt . . . . .	739
Sport maal . . . . .	673	Veel spordist Võru-Petseri abiprefektuuris . . . . .	238
Sport ja riietus . . . . .	565	Veel surmanuhtlusest — Hans Vaev . . . . .	21
Spordist Võru-Petseri abiprefektuuris . . . . .	115	Veel uuest alkoholimüügi seadusest — A. Eisenberg . . . . .	729
Suurim maailma kriminaal-muuseum . . . . .	619	Võitlusest keelatud kauplemise vastu uimastavate mürgidega Eestis — Prov. Rudolf Vallner . . . . .	250, 265
Surmanuhtluse kolm väidet . . . . .	134	Võitlus keelatud kauplemise vastu uimastavate mürgidega — Dr. Schlanbusch . . . . .	10, 23
Surmanuhtluse küsimusest seadusandluses . . . . .	71	Võitlus kuritegevuse vastu ja rahvusvaheline keel . . . . .	463
Surmanuhtluse vastu — Lewis E. Lawes . . . . .	152	Väljamõeldud kuritegudest . . . . .	239
Sõjariista tarvitamine politseilise sunniabinõuna . . . . .	145, 162	Välispolitsei ja raudteesõidu tariif . . . . .	552
Süütamisest . . . . .	403, 419	Välispolitsei Stokholmis . . . . .	584
Tajumine avalduse põhialusena — A. Liit . . . . .	685	Õppeabinõudest politseiametnikkudele . . . . .	435
Tallinna politsei murdmaajooks . . . . .	290	Õisetest liikumismärkidest . . . . .	373
Tallinna linna politsei spordiringi korralise peakoosoleku protokoll 28. veebruarist 1927. a. . . . .	139	Ülemaaliste politsei spordivõistluste kava . . . . .	441
Tallinna politsei spordiringi omavahelised laskevõistlused — Tiisfeldt . . . . .	633	Üleriiklikkudest otsimiskirjadest — Konstaabel A. Peterson . . . . .	669
Tartumaa politsei 1. ja 4. jaoskonna ühendamisest . . . . .	165	Ülevaade Tallinna linna politsei spordiringi tegevusest 1926. a. . . . .	137
Tartu-Valga prefektuur 1926. aastal . . . . .	355, 385	Ülevaade Tallinna politsei spordiringi tegevusest algaval spordiaastal . . . . .	345
Timuka töö ja elu minevikus — Ernst Engelbrecht . . . . .	344		
Trükitoodete alahoidmisest — Eugen Maddison . . . . .	596	<b>II. Ametlik osa:</b> 12, 28, 42, 57, 75, 93	
Trükiseaduse § 16 — Eugen Maddison . . . . .	625	106, 121, 142, 156, 187, 200, 216	
Tsiviilnõue kriminaalprotsessis — Aleksander Kann . . . . .	210, 226	241, 258, 275, 291, 323, 347, 360	
Tšekivõltsijatest . . . . .	357, 375, 388	395, 411, 427, 448, 468, 484, 513	
Tulekahjude ärahoidmisest . . . . .	466	533, 557, 570, 587, 604, 621, 635	
Tunnistaja psühholoogiast — A. Liit . . . . .	667	662, 673, 693, 707, 725, 739, 757	
Tänavliikumisabinõude kasutamisest . . . . .	103	769, 785.	
Tänavvõitlusest — R. Lehova 7, 25, 37, 55, 255, 283, 302			
Uued teadete edasiandmise abinõud politseiteenistuses . . . . .	437	<b>III. Küsimusi ja kostmisi:</b> 13, 61, 76, 108	
Uus alkoholimüügi seadus — A. Eisenberg . . . . .	699	124, 173, 189, 205, 244, 279, 324	
Uus katse daktüloskoopia tähtsust vähendada . . . . .	617	348, 452, 485, 501, 514, 557, 605	
Uutes linnades saab politsei tööd juure — V. Pelder . . . . .	52	636, 725, 787.	
		<b>IV. Välismailt:</b> 42, 58, 106, 121, 219, 261	
		292, 306, 362, 396, 449, 675.	



# POLITSEILEHT

ENSV  
klik Avalik  
matukogu

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 1 (263)

8. jaanuaril 1927 a.

VII. aastakäik

SP 494

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—  
poolaastas . . . . . „ 500.—  
veerandaastas . . . . . „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:  
aastas . . . . . Mk. 800.—  
poolaastas . . . . . „ 400.—  
veerandaastas . . . . . „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1  
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea k. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—  
Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 mk.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.  
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

**Sisu:** 1) A. Kann, Politseivõimude osavõtt eeluurimisest. 2) V. Pelder, Meie politsei koosseis vene ajal ja nüüd. 3) K. Kütt, Maksude sissenõudmisest maal. 4) R. Lehova, Tänavvõitlusest. 5) Perekonnaseisu muudatuste isikutunnistustele märkimisest. 6) Dr. Schlanbusch, Võitlus keelatud kauplemise vastu uimastavate mürkidega. 7) H. Tann, Berliini politsei „Avus'e“ platsil 8) Ametlik osa. 9) Küsimused ja kostmised. 10) Kuulutused.

## Politseivõimude osavõtt eeluurimisest.

Aleksander Kann.

«I.

Politseivõimude osavõtt eeluurimisel kõneldakse peaaesjalikult Krim. Kp. Sead. §§ 250—261. Neis paragrahvides maksmapandud politseivõimude eeluurimisest osavõtu kord ja piirid on kokku seatud vene eluoludele vastavalt, kus valitses kirjaoskamatus ja madal kultuur ja politsei oli ette valmistamata. Meil on aga olud teistsugused. Siin leiame hästi ettevalmistatud politsei ja hästi korraldatud politseikoolis erilise hariduse saanud ametnikud, ka on meil eriline kriminaalpolitsei ellu kutsutud. Üldiselt kõneldes peab õigusega tähendama, et meie politsei on toimetanud häid juurdlusi kriminaalsüütegude asjus. Need ei jää isegi eriteadlaste kohtu-uurijate tööst maha. Sellepärast ei vasta minu arvates §§ 250—

261, kus ette nähtud politseivõimude eeluurimisest osavõtmise kord ja piirid, meie elu nõuetele. Kuna meie politsei eeluurimisest osavõtu piirid tegelikult on hoopis laiemad, kui seda veneaegsed seadused lubavad, ja, nagu tähendatud, tema juurdused on tina korralikud, siis tekib tahtmatult küsimus, kas ei ole vaja seda tegevust sanktsioneerida. Sellega ühenduses tuleks küsimuse alla, kas ei ole vaja kohtu-uurijate instituuti järk-järgult ära kaotada ja eeluurimine täielises ulatuses panna politsei peale, kes prokuratuuri järelevalve ja juhatuse all töötaks, muidugi eeldusel, et ka kaitse osavõtt eeluurimisel oleks lubatud. Kõige pealt tuleks seadusandlisel teel lubada politseile laiemates piirides eeluurimist toimetada, s. o. tuleks vähemalt sanktsio-

neerida seda ebaseaduslikku korda, mida iga sammu peal politsei ja sellega ühenduses ka prokuratuuri tegevuses peab konstateerima.

## II.

Asun maksva seaduse analüseerimisele nii, kui mina sellest aru saan. Kui peatun maksvate seaduste juures, siis ainult sellepärast, et meil Eestis on milgil põhjusel teine kord, mis ei ole seaduslik, maksma hakanud. Seda teen selles mõttes, et meil valitseva korra suhtes seaduslikku sanktsiooni otsida ja ühtlasi selle kohta mõtteid avaldada.

Kõige pealt peab tähendama, et politseivõimud asuvad juurdlusele süüteo asjus niipea, kui nemad saavad kuriteo või väärteo kohta teateid. Krim. Kp. Sead. § 250. on see mõte väljendatud järgmiselt: „Igast sündmusest, mis sisaldab kuriteo või väärteo tundemärke, teatab politsei jalamaid, milgil tingimisel mitte hiljem kui kahekümnenelja tunni jooksul peale teate saamist, kohtu-uurijale, prokurörile või tema abile“.

Selles ettekandes kohtu-uurijale tuleb näidata eranditult kõik süüteo asjaolud ja üksikasjad. See ettekanne võib olla kirjalik ja suuline, samuti võib seda telegraafi ja telefoni teel teha. Sellest kohtu-uurijale teatades peab esinema politsei sellekohase ettekandega ka prokuröri abile, kusjuures mitte ükski see politsei-ametnik, kes asjast teada on saanud, ei ole kohustatud mainitud kohtuvõimu esitajatele süüteo kohta teatama, vaid sellane kohustus lasub ka seile ametniku ülemusel. Niisugune süüteo teatamine on sellepärast sunduslik ja hädatarvilik, et kohtuvõimudel võimalik oleks õigel ajal kuriteo sündmuse kohale ilmuda ja eeluurimist alustada. Need teadaanded, niihästi uurijale kui ka prokuratuuri esitajale, peavad loomulikult neidsamu teateid sisaldama. Kirjalik teadaanne on isegi siis tarvilik, kui süüteo sündmusest on teatatud suuliselt telefoni või telegraafi teel.

Samal ajal alustab politsei loomulikult juurdlust ja võtab abinõud tarvitusele, et kuriteo jälgi mitte kaduda lasta.

Nagu tsiteeritud seadusest § 250. näha, peab sündmusest kohtu-uurijale kui ka prokurörile teatama mitte hiljem kui kahekümnenelja tunni jooksul. Asjaolu, et politsei on sunnitud kohtuvõime täpselt informeerima süüteost kahekümnenelja tunni jooksul, on seletatav, nagu seadusandlistest motiividest näha, sellega, et

veneaegset politseid peeti liig nõrgaks eeluurimise toiminguteks. Viimase asjaolu tõttu on politsei kohustatud mainitud teadaandega esinema niihästi siis, kui kuritegu on kindel (Kr. Kp. Sead. § 252), kui ka kahtluse korral (§ 253), kusjuures viimasel juhtumisel ainuüksi prokurörile tuleb teada anda.

Selle § 250. mittetäitmise puhul karistatakse politseid kas N. S. § 447. või § 410. järele, kui selgub, et politsei on kuriteost teatamata jätnud hooletuse tõttu (vene senati seletus 24. maist nr. 1873, 19. sept. 1874. a. nr. 6886, 19. dets. 1874. a. nr. 9660).

Kui edasi vaadelda kõnesoleva küsimuse kohta maksvaid seadusi, siis leiame, et meil on olemas kaks politseilise juurdluste toimetamiskorda. Üks kord on ette nähtud Kr. Kp. S. § 252. ja teine kord — Kr. Kp. S. § 253. Neid kaht iseäralist juurdluste toimetuskorda ei tohi segada, nagu see alata sünnib nii politseivõimude kui ka prokuratuuri poolt.

Kr. Kp. S. § 252. on järgmine: „Kui ei ole käepärast kohtu-uurijat, prokuröri või tema abi, siis alustab politsei tarvilikku juurdlust, teatades neile sündmusest, mis sisaldab eneses kuriteo tundemärke“. Mõõda minnes olgu tähendatud, et ka siin on silmas peetud vene politsei ettevalmistamatuse võimalust; ka ei karistata sellepärast politseid nõrga juurdluste tõttu, seda enam, et viimase ebaõigete toimingute peale on võimalus õigel ajal seatud korras esineda kaebusega (V. S. seletus 1870, nr. 1482).

Kuna Kr. Kp. S. § 252. ettenähtud juurdluste korda tarvitatakse siis, kui politsei teada saab kuriteost, kõneleb allpool tsiteeritud § 253. juurdluste toimetamiskorrast, kuidas peab toimima politsei siis, kui ta teada saab mingisugusest sündmusest, millel näivad kuriteo tundemärgid olevat.

Nimelt lausub Kr. Kp. S. § 253. järgmist: Kui kuriteo või väärteo tundemärgid on kahtlased, või kui politsei teada saab kuulu järele sündmusest, millel sellased tundemärgid, või üldse teada saab niisugusest sündmusest mitte täiesti kindlast allikast, siis peab ta, enne kui esineb teadaandega alluvuse järele, igal juhtumisel selgusele jõudma juurdluste abil: kas tõesti sellane sündmus on juhtunud ja kas tõesti temas sisalduvad kuriteo või väärteo tundemärgid. Politsei poolt niiviisi toimetatud juurdlust, mis kohtu-uuri-

jale ega rahukohtunikule alluvuse järele edasi ei saadeta (§§ 251 ja 255), esildatakse prokurörile või tema abile, kes selle lõpetab või korralduse teeb seda täiendada. Kui peale juurduse läbivaatamist sündmuses osutuvad kuriteo või väärteo tundemärgid, siis annab prokurör (või tema abi) selle juurduse kohtu-uurijale või teeb rahukohtunikule ülesandeks süüdistust tõsta eksinu vastu.

Siin peab meeles tuletama veel senati seletust, et teatamine prokurörile ei ole siis tarvilik, kui absoluutselt mingisugust kahtlust süüteo kohta ei ole (vene Sen. üldkogu seletus 16. dets. 1885. a. nr. 8878).

Kohaldades Kr. Kp. S. §§ 252. ja 253., leiame, et peale ülalmainitud vahe on veel teine iseärasus nende kahe paragrahvi vahel: § 252. ettenähtud korras toimetatud juurduse saadab politsei alluvuse järele kas rahukohtunikule või kohtu-uurijale. Kui politsei juurduse kohtu-uurijale saadab, teatab ta sellest (K. Kp. S. § 255) prokurörile või ta abile. Kr. Kp. S. § 253. ettenähtud korras toimetatud juurduse saadab ta aga ainuüksi prokurörile, kes võib: 1) asja lõpetada, 2) asja politseile tagasi saata täiendavaks juurdlemiseks, 3) asja saata kohtu-uurijale, kui ta leiab, et toimetatud juurdusega on kuritegu kindlaks tehtud, ja 4) asja saata rahukohtunikule, kui see allub viimasele.

Järjekult võib prokurör Kr. Kp. S. § 253. põhjal politsei poolt toimepandud juurdlust lõpetada ainult niisugusel korral, kui kuriteo sündmus kahtlane on, kunagi aga ei tohiks ta lõpetada juurdlust, mis politsei poolt toimetatud kindla kuriteo kohta. Rõhutan: ülesantud või teisel teel ilmsikstulnud kuriteost annab politsei teada prokurörile ja kohtu-uurijale ja, kui viimaseid võimata kätte saada, toimetab ise juurduse § 252. korras. Kuriteo kohta toimetatud juurduse (Kr. Kp. Sead. § 252) läkitab politsei kohtu-uurijale või rahukohtunikule alluvuse järele ka siis, kui ta ise arvamisel oleks, et süüteo tundemärgid ei ole kindlaks tehtud. Ta ei saada seda juurdlust kui niisugust

prokurörile, vaid annab ainult sellest teada prokuratuuri esitajale, tingimusel, kui asi kohtu-uurijale saadetud. (Näiteks, võltsitud vekslis asjas tehtud juurdlus ei tule igal juhtumisel prokurörile saata, vaid kohtu-uurijale, prokurörile annab ta sellest ainult teada, sest juurdlus on toimetatud siin § 252. korras.)

Kui aga juurdlus on toime pandud kuriteo puhul (§ 252), mitte aga sündmuse puhul (millest jutt § 253.), ja see juurdlus kuidagi prokuröri kätte satub, siis ei saa viimane milgil viisil § 253. põhjal (§ 252. seda õigust talle ei anna!) asja lõpetada, ta ei saa seda isegi siis lõpetada, kui tema arvates süüteo tundemärgid puuduvad. Küll võib prokurör lõpetada asja, mille juurdlus on toimetatud § 253. korras.

Seega saadetakse Kr. Kp. Sead. § 252. korras alustatud juurdlus politsei poolt kohtu-uurijale ja prokurörile, kusjuures viimane süüdistust ise ei saa lõpetada, olgugi, et praegu prokuratuur arvamisel näib olevat, et tal igasuguseid asju on õigus lõpetada. Et prokuröri asja lõpetamine igal tingimusel puudub, selgub § 255. ja seda tõendab asjaolu, et kahju kannataja ise vahenditult niisuguses asjas rahukohtuniku või kohtu-uurija poole võib pöörduda.

Kr. Kp. S. § 253. korras toimetatud juurduse suhtes on aga prokuröri õigus asja lõpetada, kui näeb, et puuduvad süüteo tundemärgid.

Prokuratuuri ja politseivõimude suhtumise küsimuse juure tagasi tulles ühes järgnevatel peatükkides, tuletame meeles, miks prokuröri seadusandliste motiivide põhjal § 253. ettenähtud õigused on antud. Nimelt saadab politsei juurduse prokurörile seks, et tema, kui asi on keeruline ja kahtlane, ise vahele saaks astuda ja asja vahenditult võiks juhtida; kohtu-uurija aga ei saa siin politseid käsutada selles mõttes, et politseile ülesandeks teha juurdlust jätkata, milline õigus ainult prokuröri on, küll võib ta omalt poolt prokurörile asja edasi saata Kr. Kp. S. § 309. põhjal. (Järgneb.)

## Meie politsei koosseis vene ajal ja nüüd.

V. Pelder.

Koosseisude vähendamise küsimus on olnud juba pikemat aega meil päevakorral ja on seda ka praegu: selle üle on meil küllalt kõneldud ja kirjutatud. Aegkirjade

veergudel on ruumi lubatud nii poolt kui ka vastukõnelustele. Üheks suurimaks vaieluse küsimuseks on saanud politsei koosseisude vähendamise küsimus eriti

peale riigikogu rahaasjanduse alamkomisjoni otsust politsei koosseisude hulgalise kärpimise kohta.

Et see küsimus veel praegugi on lõpuliikult otsustamata ja vaieldes meie politsei praeguse koosseisu suuruse juures on ette toodud ka endist vene politseid ja on püü-

tud näidata, nagu oleks vene ajal politsei koosseis praegusest väiksem olnud, siis lubatagu mul võrdluseks ja selgituseks meie praegusele politsei koosseisule tuua teateid meie Vabariigi territooriumil vene ajal tegutsenud vene politsei koosseisu kohta.

Nende andmete järele oli vene politsei koosseis Vabariigi territooriumil järgmine:

Praegune politsei koosseis:

kreisiülemaid . . . . .	kokku	10	prefekte . . . . .	kokku	8
(igas maakonnas — 1, välja arvatud Petseri maakond)					
politseimeistreid . . . . .	”	3			
(Tallinna, Tartu ja Narva linnades)					
kreisiülema van. abisid . . . . .	”	10	abiprefekte . . . . .	”	4
(iga kreisiülema juures)					
kreisiülema noor. abisid . . . . .	”	19			
(nendest Viru mk. — 4, Järva mk. — 2, Tartu mk. — 4, Valga mk. — 3, Viljandi mk. — 3 ja Pärnu mk. — 3)					
politseimeistri abisid . . . . .	”	4			
(Tallinnas — 2, Tartus — 1 ja Narvas — 1)					
pristavisid . . . . .	”	40	politseikomissare . . . . .	”	55
(Tallinnas — 12, Tartus — 3, Narvas — 4, Harju mk. — 3, Viru mk. — 1, Lääne mk. — 5, Valga mk. — 2, Võru mk. — 4, Petseri mk. — 1, Viljandi mk. — 1, Pärnu mk. — 1 ja Saarem. — 3)					
pristavi abisid . . . . .	”	21	politseiabikomissare . . . . .	”	25
(Tallinnas — 11, Tartus — 4, Narvas — 1, Viru mk. — 1, Valga mk. — 2, Võru mk. — 1 ja Pärnu mk. — 1)					
pol. ülevaatajaid (pol. nadziratel)	”	14			
Tallinnas — 4, Tartus — 1, Narvas — 1, Harju mk. — 2, Järva mk. — 1, Võru mk. — 1, Viljandi mk. — 2, Pärnu mk. — 1 ja Saarem. — 1)					
rajooni ülevaatajaid (okolod. nadziratel)	”	74	konstaableid . . . . .	”	548
Tallinnas — 47, Tartus — 15, Viru mk. — 1, Järva mk. — 1, Lääne mk. — 2, Valga mk. — 3 ja Pärnu mk. — 5)					
urjadnikuid . . . . .	”	483			
kordnikke . . . . .	”	586	van. kordnikke . . . . .	”	213
ratsa stražnikuid . . . . .	”	492	kordnikke . . . . .	”	480
jala stražnikuid . . . . .	”	38			
käskjalge (storoz, possõlnõi) . . . . .	”	74	käskjalge . . . . .	”	10
kantselei tööjõude . . . . .	”	200	kantselei tööjõude . . . . .	”	249
(sekretärid, lauaülemad jne.)			(sekretärid, asiaajajad ja kants. ametnikud)		
raudteel — žandarme . . . . .	”	86	kriminaalpolitsei koosseis	”	163
(sõjaväelasi)					
Tallinnas . . . . .	”	6			
Tallinna kriminaalosalakonnas . . . . .	”	14	poliitilise politsei koosseis	”	115
(otsimisosak.)					
Tartus . . . . .	”	12			

Kokku 2186  
2186 — 1870 = 316.

Kokku 1870

Nagu näha oli vene politsei koosseis märksa suurem praegusest politsei koosseisust.

Ülaltoodud vene politsei koosseisus ei ole näidatud endist kubermangu valitsust, mis märksa suurem oli meie praeguses

politsei keskvalitsuse koosseisust ja seega tegi veneaegse politsei koosseisu veelgi suuremaks. Peale selle oli keskvalitsus Petrogradis, kus suurem osa politsei organisatsiooni korraldusi ja juhtnööre valmistati ka Eesti territooriumil asuva politsei ametkonna jaoks ja mida samuti arvuliselt tabelis ei saa näidata.

Politsei koosseis on toodud praegu maksva arvulise koosseisuna, kuna sellest on juba

eelarve korras järgneva eelarve aasta peale veel tunduvaid vähendusi ette võetud

See oleks üldiselt koosseisude arvuline võrdlus, jättes kõrvale võrdlust ja vahet funktsioonides ja tegevuses ning politsei kohta ülesseatud nõudmistest, mis oli endise vene keisririigi politseiametniku ja praeguse meie demokraatliku vabariigi politseiametniku vahel.

## Maksude sissenõudmisest maal.

### K. Kütt.

Et nüüd küsimus päevakorral on, kas jätta vastuvaidlemata korras nõutavate riigi- ja omavalitsuse maksude sissenõudmine politsei peale, või anda omavalitsuse kätte, siis lubatagu mulle selle kohta oma arvamist avaldada. Iseenesest on see küsimus küllalt tähtis ja sellepärast peaksid vastavad asutused, kelle kompetentsi asi kuulub, enne otsuse tegemist küsimuse põhjalikult läbi kaaluma.

Kui meie senist korda lähemalt vaatleme, siis näeme, et see on kaunis keeruline ja eriti maal sünnitab palju asjata tööd ja kulu. Omavalitsuse asutus, peale teatava maksu tähtaja möödumise, kirjutab maksu nõudelehed välja ja saadab need vastavale politseikomissarile maksu sissenõudmiseks. Politseikomissari kantseleis registreeritakse nõudelehed ja saadetakse kohalikule konstaablile täitmiseks. Viimane nõuab maksud sisse ja esitab nõudelehed politseikomissarile, kes nad omakorda saadab maksunõudjale omavalitsuse asutusele täidetult tagasi. See on harilikult neil juhtumistel, kui võlgnik nõudelehe esitamisel maksu vabatahtlikult ära tasub. Eitaval korral kirjutab konstaabel võlgniku varanduse üles ja esitab kirjavahetuse politseikomissarile, kes varanduse määrab enampakkumise teel müügile ja saadab asjaotimetuse konstaablile tagasi võlgnikule määruse kuulutamiseks, oksjonikuulutuse ülespanemiseks ja oksjoni ärapidamiseks. Tuleb juhtumisi ette, et oksjon jääb esimene kord ostjate puudusel pidamata. Niisugusel korral tuleb teistkordne oksjon määrata, mis sünnib samasuguse korra järele. Loomulik, et konstaablil sarnase korra järele ühe maksuvõlgniku juure mitmed käigud tuleb teha, sealjuures mõnel juhtumisel kümned ja isegi

rohkem kilomeetrit läbi sõites. See kord muudeti osalt selles mõttes, et maal asuvad omavalitsuse asutused ei saada oma maksu nõudelehti enam politseikomissaridele, vaid need vahetult saadavad kohalikule konstaablile. Sellega väheneb töö politsei jaoskondades, ühtlasi hoitakse kokku ka kulusid ümbrikkude, paberi jne. näol. Hiljuti kerkis päevakorrale uus küsimus, kas ei tuleks seda korda muuta sellega, et kõikide maksude sissenõudmine, millede üle omavalitsuse asutused arvet peavad, anda nõudja asutuse — vastava omavalitsuse — enese kätte.

Olles töötanud nii omavalitsuse asutustes, kui ka politseis (esimeses ka vene valitsuse ajal), olen tuttav maksude sissenõudmise korra ja teostamisega nii ühel kui teisel pool. Et küsimust lahendada, peame selle üksikasjaliselt vaatlemisele võtma, et selgusele jõuda, missugused on selle uuenduse head ja halvad küljed. Mis puutub maksude sissenõudmisse omavalitsuse asutuste poolt, siis on sellel järgmised head küljed: 1) politsei vabaneks tööst, mis oma iseloomu poolest ei kuulu tema ülesannete hulka, et oma otsekoheste ülesannete täitmisel energiliselt tegutseda; 2) omavalitsuse asutused kannaksid ise rohkem selle eest hoolt, et maksud õigel ajal tasutud saaksid, tuleta- des maksumaksjaile igal võimalusel maksu tähtpäevi meeles, kuna nüüd on juhtumised aset leidnud, et maksjale ei ole isegi kuulutatud, et temal teatav maks on tasuda ja ta sellest alles maksu nõudelehe esitamisel saab teada; 3) jääksid ära sarnased juhtumised, kus maksustatakse isikuid, kellelt midagi ei ole saada, nagu valla hoolealused, juba surnud isikud, valla kogukonnast lahkunud jne.; 4) lihtsam oleks toimetada ka nende omavalit-



suse ametnikkudega, kes ise oma maksude õiendamises ei ole korralikud, sest nende maksuvõlga võib omavalitsuse asutus palgast kinnipidamise teel katta, kuna nüüd seda vaevalt tehakse. Need oleks asja jaatavad küljed, kuna eitavaid minu arvates ei olegi.

Omavalitsuse asutused võiks maksude sissenõudmist teostada umbes nii, nagu see sündis vene ajal. Tähendab, vallavalitsus teeb, peale teatava maksu tähtaja möödumist, maksuvõlgnikkudele oma käskjala kaudu veel ühe meeletuletuse ja, kui see ei mõju, seab kokku võlgnikkude nimekirjad ja annab need vallavanema abidele maksuvõla sissenõudmiseks. Viimane ilmub kohale ja esitab võlgnikule maksunõude ning võtab maksu vastu, kui võlgnik nõus on tasuma. Eitaval korral aga kirjutab võlgniku varanduse üles, määrab oksjoni, annab sellest võlgnikule teada ja paneb oksjonikuulutuse võlgniku maja seinale. Kui leitakse, et see kord ei ole läbiviidav, siis võiks siin ka teine variatsioon olla ja nimelt vallavanema abi, peale varanduse üleskirjutamist, esitab toimetuse vallavanemale, kes oksjoni määrab, sellest võlgnikule teada annab ja oksjonikuulutused välja laseb panna. Ei ole vist põhjust arvata, et selle läbi vallavalitsuse töö suureneb, sest niisugusel korral jääb ära küllalt suur kirjavahetus politsei jaoskonnaga.

On arvamist avaldatud, et seadus oleks muidu vastuvõetav, kuid ta võib tuua uusi kulusid omavalitsusele. Arvan, et niisugune oletus on alusetu, sest mis puutub kuludesse, siis võiks asjast väga hästi nii üle saada, et sellega ei tekiks omavalitsusele mingisuguseid uusi kulusid. On arusaadav, et maksu sissenõudja omavalitsuse ametnik ilma tasuta ei saa töötada, kuid seda tasu meie leiame. Võiks temale anda juba see lisaraha, mis praegu maksude sissenõudmisel kuulub politseile. Sarnane lisaraha on ette nähtud ainult riigimaksude pealt, kuna seda ka omavalitsuse maksude peale võiks laiendada.

Siinkohal ei saa vaikides mööda minna korratutest maksumaksjatest. On olemas inimesi, kellel maksud ei ole õigel ajal tasutud mitte sellepärast, et neil ei ole võimalik seda teha, vaid seda hooletuse ja kohusetunde puudusel on jätnud tegemata. Sest millega on seletatavad maksunõudmised, mis paljuil juhuseil on väga väikesed, näiteks, 25 mk. ja mõnikord veel vähemad. Ainult hooletus! Ja nii-

suguseid nõudelehti saadetakse välja kümneid, isegi sadasid. Siis on veel olemas inimesi, kes varem oma maksu ei õienda, kui oksjonikuulutus ehib tema maja seina. Ka siin — võib kindlasti öelda — on suurem jagu juhuseid tingitud mitte maksuvõimetusest, vaid hooletusest, sest üleskirjutatud varandusest läheb vaevalt midagi müügile ja ainult mõnel üksikul juhusel saab oksjon peetud, kuna varanduse üleskirjutamisi aastas sadasid tuleb ette. Mõnel maksuvõlgnikul on nagu harjumuseks saanud oma võlga alles siis tasuda, kui oksjonikuulutus väljas, ehk isegi oksjoni päeval. Kõik see sünnitab palju asjata tööd ja kulu.

Niisuguste nähtuste kõrvaldamiseks peab tingimata midagi ette võtma. Ei võiks vist keegi minu peale kiviga visata, kui järgmise ettepaneku teen. Pandagu kõik sarnased korratud maksumaksjad erilise maksu alla! Väiksemate maksude juures, näiteks, mis alla 200 marga (tulumaksu alammäär), võiks olla kõigil maksudel ühesugune lisaraha, näiteks, 50 marka. Kui keegi maksab 25 marka maksu ja temalt peale selle veel 50 marka lisaraha võetakse, siis ta teine kord juba hoolitseb selle eest, et maks õigel ajal saaks tasutud. Umbes samasugune abinõu oleks ka „oksjonikuulutuste vastu võitlemiseks“ kõige mõjuvam. Pandagu kõik toimetused maksu alla, nagu see kohtupristavil on: tuleb varandus üles kirjutada, siis selle eest tasu üleskirjutajale kui ka hindajatele, maks oksjonikuulutuste pealt jne. Sarnane maksuvõtmine oleks täiesti õigustatud, sest kelle läbi tekib kulu, see loomulikult peab seda ka tasuma. Ei saa ju nõuda, et korralik kodanik, kes omad maksud õigel ajal tasub, peaks osa võtma kuludest, mis mõni maksja oma korratu olekuga toob esile.

On eelpoolnimetatud abinõud maksma pandud, siis väheneb kindlasti korratute maksumaksjate arv ja loomulikult ka töö. Ühtlasi kasvatame sellega kodanikke korralikkusele, neile avalikkude kohustuste täitmise vajadust tegelikult selgitades.

Mis puutub arvamisse, et politsei, olles vormis, maksu paremini kätte saab, siis on see meie oludes täiesti põhjendamata, sest on juba möödunud aeg, mil politsei vormi vastu tunti erilist kartust. Kui anda õigused, mis praegu maksude sissenõudmise alal politseil on, omavalitsusele, siis võiks maksude sissenõudmine teos-

tuda samade tagajärgedega nagu praegu, sest kui keegi oma maksuvõla politseiametnikule vabatahtlikult ära tasub, siis ennem küll sellepärast, et ta teab, et seda seaduse järele peab tegema, aga mitte kartusest politseiametniku ehk tema vormi vastu.

Samuti ei ole ka põhjust arvata, et omavalitsuse ametnikud maksude sissenõudmisega ei saa hakkama, kuna nad ometi vene ajal sellega väga hästi said toime, kui asjaajamine sündis vene keeles.

## Tänavvõitlusest.

R. Lehova,

politseikooli abikomissar.

Viimastel aastatel peale suurt Euroopa sõda on välja kujunenud uus sõjapidamise viis, s. o. tänavvõitlus, mis alguse sai kodusõdadest. Et tänavvõitlus suure tähtsuse on omanud sõdades, siis on hakatud välja töötama reegleid, millele järele tänavvõitlust pidada. Koondades neid reegleid ühte, saame tänavvõitluse taktika.

Ennemalt ilmunud taktika õpetustes puudub tänavvõitlus, ning kui sarnane tuli ette, siis peeti seda üldisel alusel. Sõdades mindi linnast mööda või tuldi linnast välja, kus siis lahing vastu võeti. Tihtipeale lahkus sõjavägi ise linnast ümberpiiramise kartusel. Tänavvõitlused olid juba vanal ajal. Näiteks: Konstantinoopoli langemisel türklaste kätte XV aastasajal, ehitasid kreeklased linna tänavatele barrikaade, kindlustasid maju ja losse, kus nemad panid vastu, kui müüridel asuvad linnakaitsjad olid löödud. XVIII aastasajal suure prantsuse revolutsiooni ajal olid tänavvõitlused Pariisis igapäevaseks nähtuseks. Revolutsiooni lõpu poole hakkas Napoleon juba teatud taktikat tarvitama, tema ehitas teatud põhimõtte järgi barrikaade tänavatele, korraldas väeosade paigutusi teatud järjekorras, kuid enamalt jaolt tegutseti juhtnöörideta, nii nagu juhtus.

Tänavvõitlus seab üles mitu põhiprintsiipi, mille järele peab talitama ning mida politsei kui ka sõjaväe juhid peavad arvesse võtma.

Ootamatuse printsiip — üks parematest abinõudest vastase löömiseks, selle abil võib väike salkkond lüüa suurema osa. Ootamatus mõjub moraalselt rohkem kui tulirelvad; vastukaaluks ootamatusele võib seada — hea luure. Selle juures peab sidevõrk eeskujulikult korraldatud olema. (Näitena võib tuua 1. dets. 1924. a. Kommunistide salgad tungivad ootamata kaitse-

asutustesse. Tondil tungivad sõjakooli kadettide magamisruumi, kus neil õnestub esimesel momendil tulirelvade ning käsigranaatide abil magavaid kadette tabada.) Side korraldaja peab olema usaldusvääriline ning asjatundja isik, kes igas olukorras oskab kõiki võimalikke sideabinõusid käsitada. Ootamatuse juures on tähtis vastasele, kes luure abil kindlaks tehtud, võimalikult kiirelt peale tungida ja teda lüüa ennem, kui tema hakkab taipama olukorda. Siis demonstreerida vastasele rindel pealetungi ning sellega vaenlase tähelepanu pöörata mujalt ära ja ühtlasi anda kõrvalt tiivalöögid ehk võtta flankeeriva tule alla. Demonstreerida vastase ees taganemist (kõige parem abinõu tugevama vastase vastu) ning meelitada selle abil vastast ümbkõtti, s. o. kohta, kuhu ennem juba tegevuskava järgi on peidetud hästi relvastatud lööksalgad, võtta risttule alla ning hävitada. Ootamata ilmuda vaenlase seljataha, hävitada tema sideabinõusid ning takistada moonamuretsemist. Kui vastane opereerib salkadena, isoleerida linna osa, tänav, majad, kus see vastane asub, oma meeste abil, katkestada kõik ühendused, mis vastasel kasutada. Vähehaaval ja järjekindlalt isolatsiooni rõngas ikka koomale tõmmata, kuni vastasel muud üle ei jää, kui alla anda või hävineda tule all.

Peab arvesse võtma ootamatuse häid tagajärgi. Meie teame, kui inimese poole pöörda järsku, ootamatult, siis kohkub ta ja annab segaseid vastusi, kui temale aga ootamatult kallale tungida, siis kaotab inimene kergesti enesevalitsemise võime. Sarnane nähtus on hulga suuremal määral maksev massi kohta, sest rahvamass on palju tundelisem ning satub kergesti kabuhirmu, millest teda raske tasakaalu viia. Juba vanasti said sellest väejuhid aru ning tarvitasid seda suure eduga sõdades. Näiteks: suure

prantsuse revolutsiooni ajal, pärast käitsi võitlusi Pariisi tänavatel, kasutas Napoleon ootamatust ära sarnaselt: tema korraldusel seati teatud kohtadele tänavatel kahurid üles, ning kui rahvamass peale tungis, puhastas kartetshi tulega terveid tänavad kallaletungijaist. (Prantsuse määrustik ütleb: „Kõige tugevamat positsiooni võib võita ning kõige nõrgemat positsiooni võib kaitsta osava ja ootamata tegevusega“.) Ootamatust kätte saada on väga tähtis, seepärast vaatame läbi, kuidas võib teda saavutada: 1) üldse, 2) pealetungilahingus, 3) kaitselahingus, 4) kuidas kaitsta oma osasid ootamatuse eest.

Missuguste abinõudega võib saavutada ootamatust üldse: 1) Tehniliste abinõudega, mis vastasel veel tundmata (nagu suure ilmasõja ajal sakslased võtsid ootamatult tarvitusele 42-cm. suurtükid — „Berthad“, inglased ning prantslased tankid, igasugused kihvitised ning uimastavad gaasid jne.); 2) kasutades uusi võitlusmeetode, eriti niisuguseid, mis vastasele täiesti tundmatud, kui tuntud, siis võimalikult uutest variatsioonides; 3) ootamata tugeva tule avamisega; 4) maa-aladest ja takistustest, mida loetakse läbipääsematuks, läbimimisega (nagu üle aedade, plankude, müüride, majakatuste, traataedade, barrikaadide j.n.e.); 5) kiire tegevusega (kusjuures abiks mootorsõidukid reservide kohale toomiseks, ümberpaiskamiseks mujale, rohkem tähtsamale kohale); 6) ööpimeduse kasutamise; 7) halva ilma kasutamise; 8) suurte jõudude korruga tegevusse viimise (meil raske läbi viia, eriti politseis, sest meil ei ole suuri jõude käepärast); 9) sideabinõude ettevaatliku tarvitamisega, et vastasel ei oleks võimalik mingisuguseid teateid saada (peab eriti ettevaatusabinõud tarvitusele võtma telefoni tarvitamise juures, telegrammide saatmisel. Telegramme peab saatma shifreeritult, nii lihtkui ka raadio-telegrammid); 10) tegevuskava peab saladuses hoidma.

Kuidas saavutada ootamatust pealetungil.

1) Mida kiiremini järgnevad löögid üksteisele, seda suurem on ootamatus; 2) demonstratsiooniga: üheltpoolt demonstreerida pealetungi, kuna vaenlase tähelepanu on juhitud selle peale, samal ajal otsustav löök hoopis teiselt poolt anda; ettevaatliku ja korraliku luure toimetamisega (meil peab seda põhjali-

kult kasutama, meeskonna vähese koosseisu tõttu); 4) ootamatute tulelöökidega; 5) osava varjamise ja maskeerimisega; 6) vaenlase asukoha (positsiooni) teadmise, kogu tema sügavuses ning laiuses (siin oleneb kõik ära luure tegevusest ning selle õigeajalisest informatsioonist); 7) kõikide ettevalmistuste salajas hoidmisega, kiires korras, salajaselt peab kohale koondama lööksalku, laskemoona muretsema jne.

Ootamatust kaitselahingus saavutatakse järgmiselt:

1) Peavastupaneku punkti valimisega, et vaenlane satuks sellele enese teadmata; sellest asukohast peab olema võimalik tule alla võtta kõiki ümberkaudseid juurepääsu teid. Nii päeval kui öösel postid välja seada; 2) ootamatu tulega ning tulistamise meetoditega; 3) barrikaadide ehitamisega ja nende maskeerimisega; 4) kui vaenlane on murdnud ühest barrikaadist läbi, tuleb korraldada tema tiibade haaramist ehk järsu vastukallaletungiga ootamatust sünnitada.

Oma väeosade kaitsemiseks, vastase ootamata kallaletungimise eest, peame korraldama täpse luure. Luure peab olema niikaugele saadetud, et väeosa ülem jõuab kallaletungi korral oma üksuse lahinguvalmis seada. Luure kaugus oleneb ära väeosa suurusest; mida suurem väeosa, seda kaugemale võib luuret saata. Luuret peab korraldama ette ja külgede peale. Luure ülesanne oleks kaheksugune: 1) oma vägede kaitsemine ootamatuse eest, 2) vastase üle teadete kogumine.

Osalise võidu printsiip. See põhjeneb sellele, et ei ole tarvis võidu saamiseks tervet vastase organisatsiooni purustada, vaid on küllalt, kui temale kõige tundelisemasse kohta hoop antakse, mis paraliseeriks tervet vastase tegevust.

Jõudude koondamise printsiip õpetab, et tarvis on olla tugev: 1) otsustavas punktis ja 2) otsustaval momendil.

Kui liigume vastasest kaugel, s. o. vastane asub teisel pool linna serval, on oma alla võtnud teatud kvartaali, siis peavad lööksalgad liikuma eraldi, võimalikult väiksemate üksustena, igaüks ise tänaval, ennast sellejuures võimalikult rohkem varjates, et mitte teatavaks teha vastasele pealetungi; peab kasutama kõik variud, nurgad, soid, tänavate

kõverdused ine. Liikuma peab kiiresti ja vaikselt. Iga üksuse juhatajale peab ülesanne viimse peensuseni ära selgitatud olema, tema selgitab seda juba omakorda oma alluvatele. Mida paremini igati ülesandest aru saab, seda kindlam on võit. Vastase ligidale jõudes peavad osad grupeeruma ning võtma seisukohad lõpuliikumise tegutsemiseks. Kõik see peab olema enne ette nähtud. Kui kõik osad kohal, algab pealetung. Et seda printsipi paremini teostada, seks oleks tänavvõitluses kõige parem koondada kõiki käepärast olevaid lööksalku vaenlase mõlema tiiva vastu, mille järgneb täielik sissepiiramine. Peab jätma osa mehi reservi igaks juhtumiseks nii otamatuse kui ka eriülesannete jaoks. Tänavvõitluses on raske kõike ette näha. Peapõhjust annab just katkestatud liin, linnades ei saa kindlat lahinguliini pidada, seda segavad ehitu-

sed, harilikul maastikul tegutseda on sellepärast hulga lihtsam.

Printsiibid üldse ei anna õigeid lahen-dusi, vaid ainult näitavad teatud suuna, milles tuleb tegutseda. Sellepärast ei tohi mõelda, et ainult niiviisi peab talitama, nagu taktikas ette nähtud. Ei, taktikat peab aluseks võtma ning tegutsema nagu lubab ja nõuab ümbruskond ja olukord.

**Jõudude kokkuhoidmise printsip.** Selle läbiviimiseks on tarvis seada enesele ainult ühte ja täielikult väljakujutatud eesmärki.

Tarvis hinnata vastast, tarvis hinnata ümbrust ja valitsevat olukorda ning otsusele jõuda, missugune rajoon või kvartaal omab teataval momendil peatähtsuse ja siis alles määrata eesmärgi saavutamiseks suuremad jõud. Teise järgu tähtsusega kvartaalidesse saata väiksemaid löökosasid, kuid nii tugevad, et jatkuks linnaosade vallutamiseks. (Järgneb.)

## Perekonnaseisu muudatuste isikutunnistustele märkimisest.

Üldiselt, eriti aga võimalikkude kuritarvituste ärahoidmiseks, on tarvilik, et kodanikkude isikutunnistustel võimalikult ajaviitmata nende perekonnaseisu muudatused, näit. abiellumine, lapse sündimine, surm (isikutunnistuse omaniku enese, tema lapse või abikaasa) ära tähen-dataks. Seda võiks kõige kiiremini ja otstarbekohasemalt praeguse korra juures perekonnaseisu ametnikud teha perekonnaseisu muudatuste registreerimise juures. Seda ei ole aga perekonnaseisu seadus ega ka siseministeeriumi juhtnõõrid perekonnaseisu ametnikule ülesandeks teinud, mida ka siseministeerium perekonnaseisu ametnikkude järelepärimise peale seletades on kinnitanud. Sellele seletusele on aga siseministeerium juure lisanud, et perekonnaseisu muudatuse perekonnaseisu ametniku poolt isikutunnistusele tähendamine on soovitatav ja tema võib seda teha. Mõned politseiasutused seletavad aga, et isikutunnistusele võib märkusi sisse kanda ainult see asutus, kes isikutunnistusi välja annab, nii ei ole ikka veel küllalt selge, kas perekonnaseisu ametnik isikutunnistustele võib märkusi

teha, ilma et tal selle eest vastutusele võtmist oleks karta.

Nagu juba eelpool tähendatud, on küsimus üldise tähtsusega ja sellesse tuleks täielikku selgust muretseda. Kui arvatakse, et sellest küllalt on kui perekonnaseisu ametnik perekonnaseisu muudatuse registreerimise üle kodanikule tunnistuse välja annab ja viimane selle põhjal isikutunnistusele politseis või vallavalitsuses märkuse laseb teha, siis pole see kaugelki nii. Paljud kodanikud, kellel tunnistust hädasti ei ole tarvis, ei võtagi seda tunnistust välja, sest seadus teda selleks ka ei kohusta ja perekonnaseisu ametnik ei saa seda sundida. Kui aga võetaksegi tunnistus välja, siis on veel teadmata, millal kodanik mõtleb sellega politseisse või vallavalitsusse minna.

Nende ridade kirjutaja arvates oleks kõige otstarbekohasem, kui perekonnaseisu muudatuste isikutunnistusele tähendamine perekonnaseisu ametnikkudele otsekohe kohuseks tehtaks, kas perekonnaseisu seaduse, või selle juhtnõõride täiendamise teel.

J. K-ja.

# Võitlus keelatud kauplemise vastu uimastavate mürkidega.

Dr. Schlanbusch,

Hamburgi kriminaalpolitsei juhataja.

(Berliini kongressil peetud referaadi järele.)

Sõjapäevil ning peale maailmasõja lõppu levines pea kõikides maades suurte muudatuste ajal pahe, mis aja jooksul katkuna on laiali lagununud ja mis ähvardab kihvitada suuri rahvaste hulke: jutt on moodsate uimastavate mürkide kurjasti tarvitamisest, eriliselt peab seda tähendama kokaiini ja n. n. heroini (diatsetiilmorfiin) kohta. Kuna morfiumi tarvitamine oli ja on vähe ettetulev nähtus (mis seletatav ühelt poolt sellega, et seda mürki on raske saada, ja teiselt poolt sellega, et tema tarvitamine on seotud teatavate raskustega, sest morfiumi peab teadupärast süstima naha alla), on kokaiini ja heroini tarvitamine, mis iseeneest mingi raskusega pole seotud, meie ajal niivõrd laialdaselt maad võtnud, et tähendatud mürkide kurjasti tarvitamise peale tuleb juba vaadata kui suure hädaohu peale niihästi rahva tervishoiu seisukohalt, kui ka avaliku julgeoleku vaatekohalt. Kahjuks peab konstateerima, et kokaiini alalisi tarvitajaid, selle mürgi orje ei leita ainult elumeeste seast, avalikkude naisterahvaste ja nende armukeste perest; ka saksa rahva väärtuslikumad osad on hakanud kõne all olevaid mürke tarvitama, on sattunud nende mõju alla, millest on raske, väga raske lahti saada, nagu näitab igapäevane tegelik elu, nagu sellest teavad jutustada kõige paremini arstid, eriti hullumajade arstid.

Uimastavate mürkide nälja rahuldamiseks on loodud laialdane salajaste kauplejate võrk, peab ju meeles pidama, et kokaiiniga (ja samuti heroiniga) kauplejad teenivad väga palju raha. Üks kilogramm kokaiini, näiteks, maksab en gros 600 saksa marka; selle ühe kilogrammi eest aga saab tänavmüüja, kes mürki muidugi müüb ainult üsna väiksetes osades, 6000 saksa marka! Samasugust head äri oskab teha ka n.n. „väike“ salakaubitseja, kes „kooksi“ müüb igasugustes kahtlastes lokaalides, mis osutuvad kogumiskohtadeks lõbunaistele ja -meestele. Sarnane väikekaupmees jagab 1 grammi kokaiini, mille eest maksatakse apteekides 3 saksa marka, kümnesse ossa, nii et iga osa kaalub  $\frac{1}{10}$  grammi; iga sarnase osa eest nõuab ja saab tema harilikult ühe saksa märga, järjekult võidab tema iga grammi kokaiini müü-

misega 7 saksa marka. Sarnase olukorra tagajärjel on täiesti selge, et, tänu suurtele rahateenimise võimalustele ning hiigla nõudmisele kokaiini (ja heroini) järele, on tekkinud hulk tumeda minevikuga isikuid, kes end täielikult elatavad uimastavate mürkide muretsemisest ja edasimüümisest, harilikult on need kauplejad ka ise suured uimastavate mürkide tarvitajad.

Küsimus on nüüd muidugi see: kuidas satuvad uimastavad mürgid sarnaste tänavakauplejate kätte. Minu teades sünnib see järgmiselt. Üks osa keelatud kaubast tuleb apteekidest, kus mürke ostetakse kas õigete ehk wõltsitud arstireseptide alusel; sarnasel teel saadud mürkide hulka võiks arvata ka seda osa, mis saadakse varguste abil. Kuid tuleb kohe ütelda, et niisugusel teel saadud mürgid suurt osa ei mängi, sest siin on jutt ikkagi ainult võrdlemisi väiksest massist. Pea uimastavate mürkide saamise tee viib hoopis teisale: kauba muretsemine sünnib väga laia, hästi organiseeritud rahvusvahelise kokaiini ja heroini salajaselt üle piiri vedamise abil. See salakaubavedu sünnib harilikult sel viisil, et väljamaale saadetavate kaupade juure ühel või teisel viisil kokaiini ja heroini lisatakse, nii et see ei ärataks vastavate ametvõimude tähelepanu. Salakaubavedajate-ärimeeste kujutusvõimel pole siin piiri, leitakse alataasa uusi teid, uusi abinõusid, uusi trikke. Salakaupa mahutatakse raudvoodide õoneslattidesse, ahjudesse, autokastidesse, mänguriistadesse, rahakappidesse, mis selleks otstarbeks varustatakse kahekordsete seintega ja põhjaga. Mitte kaua aega tagasi tuli minu praktikas ette järgmine juhtumine. Üks ameeriklane toimetab Budapestist Hamburgi hauakive, mis õõnsad olid, et neid tema oma ütelse järgi edasi saata Ida-Aasiasse; tegelikult taheti aga kaupa toimetada arvatavasti Kanaadasse; hauakivides leidis üle 200 kilogrammi heroini, mis muretsetud oli Shveitsist. Üks hauakividest (üldse oli neid kuus tükki) pandi välja Hamburgi kriminaalpolitsei poolt Berliini suurel politseinäitusel.

Salakaubaveo suurust ning uimastavate mürkide hiigla tarvitamist publiku poolt illustreerivad järgmised andmed. Ham-

burgi kriminaalpolitseil tuli viimase 18 kuu jooksul tervelt 600 süüasjaga tegemist teha, mis ühenduses uimastavate mürkide müümisega, salavedamisega jne. Nende süüasjade seas leidub hulk sarnaseid, mis tõendavad, et meil on kindlasti tegemist rahvusvahelise uimastavate mürkide salakaubaveoga. Nii tehti muu seas kindlaks, et saadeti 18 korral morfiimi, mis valmistatud saksa vabrikutes, Ida-Aasiasse, kusjuures vastavates paberites märgiti kaup seebi ehk ookeri värvi all. 200 kilogrammi kokaiini, mis pärit Genfist, saadeti salajasel teel Saksamaale ja siis edasi Kreekamaale. Baaselist toimetati salajaselt Saksamaale heroini, et seda siis edasi saata Põhja-Ameerikasse. Töötades käsikäes Rotterdami kriminaalpolitseiga, läks korda aresti alla panna Hamburgis kuus rahakappi, mis kasutati uimastavate mürkide transporteerimiseks ja mis juba mitmel korral olid käinud Hamburgi, Rotterdami ning Konstantinoopoli vahet. Ühel teisel juhtumisel saadeti ühes ilmsüütu asjadega suur partii morfiimi Hamburgist Kanaadasse ja sealt edasi Jaapani ning ühel teisel korral toimetati Londonist Hamburgi seadusvastasel teel 700 kilogrammi toorest oopiumi. Sarnaste näidete arvu võib kergelt mitmekordseks tõsta, mis on tõenduseks sellele, et on olemas laialdane rahvusvaheline uimastavate mürkide salakaubavedu.

Kõik need arvud ja tõsiasjad kõnelevad minu arvates kohutavat keelt. Nad ei näita meile ainult, et Saksamaal tarvatakse väga laialdaselt uimastavaid mürke, neist peab järeldama, et ka teistes maades ei ole olukord sugugi parem. Isikud, kes on tuttavad vastavate maade oludega, teavad isegi kõnelda, et olukord Ameerikas, Prantsusmaal, Shveitsis ning Nõukogude Venemaal on veel hoopis halvem. Rahvusvaheline salakaubavedu muretseb tähendatud uimastavaid mürke kõikidesse riikidesse, sest kõigis sadamalinnades ning suuremates linnades, kus palju inimesi koos, valitseb määratu suur nõudmine uimastavate mürkide järele.

Ei või küllalt tõsiselt vaadata hädaohu peale, mis on ühenduses kõne all olevate mürkide tarvitamisega. Vastavad tervishoiu asutused on mitmel ja mitmel korral tähelepanu sellele juhtinud, et uimastavate mürkide kurjasti tarvitamine mõjub hävitavalt keha ja vaimu peale, et see vähendab töötahet ja töövõimet ja et selle lõpulikuks tagajärjeks on, kui mitte surm, siis igatahes hukkaminek nii füüsiliselt kui ka moraalselt. Tuntud tervishoiu tegelased on tihtipeale rõhutanud, et edaspidine mürkide tarvitamine kasvamine on suureks hädaohuks rahva tervishoiule. On isegi kutsutud üles alata korrapärast sõda uimastavate mürkidega kauplemise ja kauplejate vastu, kusjuures on tähendatud, et võitlus uimastavate mürkide vastu on sama tähtis, võib olla isegi tähtsam kui võitlus suguhaiguste vastu.

Kriminaalpolitseile aga ei ole üksnes tähtis hädaoht rahva terviselisele seisukorrale ühenduses uimastavate mürkide tarvitamisega. Kriminaalpolitseile omab terve küsimus erilise tähtsuse selle tõttu, et on olemas tihe ühendus uimastavate mürkide kurjasti tarvitamise ning kuritegevuse vahel. Kriminallistid teavad, et paljud kuriteod saadetakse korda kõne all olevate mürkide tarvitamise tagajärjel. Nemad teavad edasi, et sama palju kuritegusid saadetakse korda selle tõttu, et isikud, kes mürkisid tarvitavad, selle tagajärjel on nõrgestatud nii kehaliselt kui vaimliselt ja ei suuda vastu panna kõiksuguste kiusatustele, mis viivad kuritegevuse teele; paljud on mürkide liigitarvitamise tõttu ka täiesti võimetud mingi korraliku teenistuse abil teenida igapäevast leiba — tagajärg on muidugi kriminaalkuriteod. Kriminallistid teavad lõpuks ka, et kuritegijate hulgas leidub isikuid, kellede vanemad seisid täielikult mürkide mõju all, kes on degenererunud. Kui kriminaalpolitsei tahab võidelda kõigest jõust kuritegevuse vastu, tahab võidelda ka kuritegevuse põhjuste vastu, siis peab tema tõsiselt tähelepanu pöörama keelatud kauplemisele uimastavate mürkidega. (Järgneb.)

## Berliini politsei „Avus'e“ platsil.

H. Tann.

3. okt. kell 11 hom. oli Berliini politseil paraad ja möödamarssimine auvõõraste ja Berliini publiku ees n. n. „Avus'e“ platsil. Rahvast oli kogunenud sajatuhande ümber. Tribüünid olid kaunistatud saksa ja

preisi lippudega. Täpselt kell 11 ilmus minister Severing kõrgemate politseijuhide saatel.

Udus on näha eemal sinist liikumata müüri. Kuuldavad puhkpillide helid ja müür

hakkab liikuma tribüünide poole. Ratsapolitse liigub eesotsas. Tribüünidel elav liikumine, käteplagin ja hüüded „elagu“. Lähenevad võimlejad valgeis riideis, aerutajad aerudega, jalgpallimängijad, poksi- ja ujumisklubi liikumised sinises massis. Politseikoerte juhid hästi dresseeritud koertega saavad publiku kiituse osalisteks. Rattasõitjaid ja „Landjäger’isid“

(sandarme) omas ilusas rohelises vormis tervitatakse soojalt rahva poolt. Tund aega kestab möödamarssimine. Osa võttis 13.000 politseinikku.

Suurt elavust tekitas teade kõrgemate politseijuhtide keskel, et mina, kui väljamaalane, paraadist ja möödamarssimisest osa võtsin. Sain soojalt tänatud.

## Ametlik osa.

### Piirivalve valitsuse ülema käsukirjaga 13. detsembrist m. a. nr. 133 on avaldatud kordonite valveteenistuse kord.

#### § 1.

Valveteenistuse kontroleerimise hõlbustuseks tulevad kõik kordonite piirkonnad jagada posti piirkondadeks, millede arv oleneb kordoni piirkonna pikkusest, meeskonna arvust, liikumise võimalusest, maastikust jne.

#### § 2.

Posti piirkonna numbrid lähevad kordoni piirkonna paremast tiivast vasakule.

#### § 3.

Mere ja Läti piiril peetakse üheverstalisest ja Vene piiril pooleverstalisest maastabis kordoni valvepiirkonna skeem, mis kokku seatud rajooni ülema ja kinnitatud jaoskonna ülema poolt. Skeemil on postipiirkonnad punase tindiga eraldatud.

#### § 4.

Iga posti piirkonnas tuleb määrata ja skeemile kanda üks ehk tarviduse korral rohkem kontrollpunkte, kus revideerija määratud ajal tunnimeest võib kätte saada.

#### § 5.

Iga kordoni skeemi jaoks seatakse rajooni ülema ja kinnitatakse jaosk. ülema poolt üksikasjaline kordoni posti piirkondade kirjeldus ja kontrollpunktide asukohad. Kirjeldus eraldi lehel kleebitakse kordoni raamatu lõppu ja antakse aasta möödumisel ühes raamatuga arhiivi.

#### § 6.

Tunnimeeste väljasaatmisel määrab kordoni ülem ära tee sihi ja kannab kordoni raamatusse posti piirkonna numbrid ja kontrollpunktidesse ilmumise kella aja, millal tunnimees peab sinna punkti jõudma.

Märkus: Salapostide väljapanemine sünnib endiselt piiriv. käsiraamatu järele.

#### § 7.

Kui tunnimehel oma ülesannete täitmise otstarbel vajadus tekib kordoni ülema poolt ettekirjutatud tee sihist, kontrollpunkti ilmumise kella ajaks kõrvale kalduda, siis võib ja on kohustatud seda tege- ma, kuid postilt tagasi jõudes peab sellest kordoni ülemale ette kandma kordoni raamatusse sissekandmiseks, mida valvur oma allkirjaga tõendab. Põhjendamata kõrvalekaldumistest kannab kordoni ülem rajooni ülemale ette süüdlaste vastutusele võtmiseks.

#### § 8.

Igas kordonis ja alalises postis peetakse eriline „tunnimehe märkusteraamat“, kuhu iga tunnimees postilt tulles kohe sisse kannab ja oma allkirjaga kinnitab kõik, mis tema postil olles enam-vähem tähtsat nägi või tähele pani, näiteks: ilm, keda omal käigul kohtas, laevade või paatide liikumine merel, signaliseerimine, kuuldud paugud, tähtsamad kuuldused, kõik tähelepanekud teisel pool piiri juhtumistest ja piirivalve teenistusest.

Neil märkustel ei tarvitse igakord tähtsus olla salakauba või üle piiri käijate tabamise mõttes, vaid need on ühtlasi tunnimehe üldise tähelepanuvõime ja erk- suse arendajaks ja kontroleerijaks.

### Piirivalve valitsuse ülema käsukiri

#### 16. detsembrist m. a. nr. 134:

On kuuldusi, et mõned ülemad oma al- luvatel raha on laenanud ja vastavad otsekohe- sed ülemad ei ole sarnase pahe likvideerimiseks kõige karmimaid abinõu- sid tarvitusele võtnud. Juhitakse kõikide ülemate tähelepanu S. N. S. § 195 peale ja nõutakse, et jaoskonna ülemad selle § sisu kõigile ohvitseridele, kordoni-, neile vastavatele ja teistele ülematele teata- vaks teeks.

**Politseidirektori käsukirjaga  
15. detsembrist m. a. nr. 50**

on Tallinna-Harju prefektuuri koosseisust paigutatud ümber teenistuse huvides konstaabel Eduard Näpp Narva prefektuuri koosseisu, arvates 1. jaanuarist 1927 a.

Narva prefektuuri vanema kordniku Eduard Üprus'e peale on pandud ajutiselt lisaku II rajooni konstaabli kohustetäitmine, arvates 1. detsembrist m. a.

Konstaabli kohustetäitjad Lääne-Saare prefektuuris: Herbert Laurits, Eduard Hamann ja August Suurkivi on kinnitatud konstaabliteks kutsetunnistuse saamisel, arvates 27. septembrist m. a.

**Käsukirjaga 23. detsembrist m. a. nr. 111  
siseministeeriumile**

on surma läbi lahkunud Tartu-Valga abiprefekt Oskar Truus kustutatud ametnikkude nimekirjast, arvates 15. detsembrist m. a.

Tartu-Valga abiprefektiks on määratud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissar, õigusteadlane Viktor Rotenbork, arvates 20. detsembrist m. a.

**Käsukirjaga 28. detsembrist m. a. nr. 113  
siseministeeriumile**

on politseiosakonna politsei vanem assistent Roman Paviann kinnitatud teenistushuvides Tartu linna 3. jsk. politseikomissariks, arvates 1. jaanuarist 1927 a.

**Raudteepolitsei komissari**

**käsukiri 31. detsembrist m. a. nr. 59:**

Vaadates tagasi möödunud 1926 aasta tegevuse peale pean tunnistama, et kõigi kaasteenijate hea tahtejõu ja edasipüüdmise juures on aasta jooksul paljugi üldkasulikku ja tubli tööd ära tehtud, mis kogu ametkonda politsei kõrgele eesmärgile märksa lähemale on aidanud.

Aasta möödumisel ja uuele 1927. aastale vastu minnes loodan, et ka uuel aastal ühisel nõul ja jõul kõike seda saavutada suudame, mis eelmisel aastal jäi kätte saamata ja et parema püüdmise juures suuremaidki edusamme võime teha.

Tänapäev kõiki kaasametnikke ja teenijaid tehtud töö eest ja soovin uueks aastaks rohket õnne ja parimat edu meie vastutusrikkal teenistusosalal.

**A. Ivask,**  
raudteepolitsei komissar.

## Küsimused ja kostmised.

**Nr. 1054. Lugeja P. Küsimus.** a) Kas on sellel ametnikul (poissmees) õigus palka saada, kes põeb suguhaigust (tripper raskemal kujul) ning kes usaldusarsti poolt paigutatud haigemajasse ravitsusele, aja eest, millal tema (ametnik) haigemajas viibib; või tuleb siin käsitada „R. T.“ nr. 26/27 — 1920 a. p. 14, lugedes seda haigust meelega saadute hulka (loomulikult ei ole haigus ametkohustetäitmisel saadud).

b) Kas on riigiasutus, kus nimetatud ametnik teenib, kohustatud haigemajale tasuma arstimiskulud.

**Vastus:** a) Ajutise kodukorra („Riigi Teataja“ nr. 26/27 — 1920 a.) § 14. redaktsioonist ei saa järeldada, et suguhaigused iseenesest kuuluksid meelega saadud haiguste hulka. Just vastuoksa, kui oleks tahetud, et suguhaiguste ravitsemise kulud kannaks riigiteenija, siis oleks see ka tähendatud kodukorras otsekohe ette nähtud.

b) On kohustatud, kui see on sündinud § 10. märkuse korras.

**Nr. 1083. M. T. Küsimus.** Mõnel riigiasutusel, mis asub politsei jaoskonnaga ühes linnas, on kombeks saanud üldiseks teadmiseks määratud teadaandeid saata politseikomissarile, palvega neid välja panna linna piirides asuvatele kuulutuste tahvlitele ja tulpadele. Iseäranis praktiseerivad seda maksuinspektorid igasuguste teadaannetega tulumaksu asjus.

Palun teatada, kas politsei on kohustatud sarnast kleepimistööd tegema üldiselt ja tulumaksu teadaannete suhtes veel eraldi.

**Vastus:** Politseiasutuste kujundamise määruse („Riigi Teataja“ nr. 177/178 — 1925 a.) § 1. järgi on politsei riigivõimu täidesaatev organ; § 2. p. 3. põhjal kuulub politsei võimkonda valitsus- ja omavalitsusasutustele ja võimudele abiandmine nende peale pandud kohuste täitmise juures; peale selle täidab politsei § 7. järgi kõiki ülesandeid, mis tema peale pandud seadustega või määrustega. Üldk. asut. sead. (S. K. II k.) §§ 833. ja 778. p. 2. põhjal aga kuulub politsei ülesannete hulka



igasuguste teadaannete väljakuulutamine jne., sellepärast tuleb küsimuse peale vastata jaatavalt.

**Lugeja nr. 217. Küsimus.** Kas on perekonnaseisu ametnik kohustatud sünni-, abielu- ja surmaaktid oma käega kirjutades kokku seadma või võib tema seda teisel ametnikul teha lasta. Perekonnaseisu seaduses seda otsekohe ei ole väljendatud, samuti ei ütle seda siseministri juhtnõuete § 11. kindlasti ära, kuna viimases on ainult nõudmine, et akt kirjutatakse ühe käe kirjaga algusest lõpuni.

**Vastus:** Perekonnaseisu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 191/192 — 1925 a.) §§ 29. teise lõike, § 42. j. t. ning perekonnaseisu seaduse kohta siseministri poolt antud juhtnõuete („Riigi Teataja“ nr. 48 — 1926 a.) § 11. järgi tuleb arvata, et akte on kohustatud kirjutama perekonnaseisu ametnik ise oma käega. Kuid arvesse võttes üldist praksist, iseäranis kohtu alal, siis ei võiks selles, et akt on kirjutatud perekonnaseisu ametniku ülesandel kellegi teise poolt, kuid tema poolt allkirjaga kinnitatud, seaduse rikkumist näha.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

## K u u l u t u s e d.

### Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Kallas, Johannes Hendriku p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. Pärnu maak. rahvaväe ülemalt 1922 a. nr. 710.
- Naut, Jaan Jakobi p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. Pärnu maak. rahvaväe ülemalt 1920 a. nr. 15895.
- Ratiste, Peeter Peetri p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. Pärnu maak. rahvaväe ülemalt 1920 a. nr. 1721.
- Gavrilov, Mihail Gavriili p.,** Nanseni pass, v. a. Pärnu prefekt. nr. 1292/1222, ühes peatusloaga, maksev kuni 4. 1. 27 a.
- Kevardt, Otto Hansu p.,** õppekompanii kursuste lõpetamise tunnistus, v. a. 3. diviisi staabist 30. 9. 25 a. nr. 1601.
- Kuhi, Rudolf Juhani p.,** kaks blankovekslit Mk. 15.000.— peale, millel alla kirjutanud S. Goldberg, tähtpäevadega: esimesel 6. detsembril 1926 a. ja teisel 20. detsembril 1926 a.
- Hindreko, Arnold Otto p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. Järva maak. rahvaväe ülemalt 13. 10. 19 a. nr. 1066.
- Jerohin, Gavril, sõjav. vab. tunnistus,** v. a. Petseri maak. rahvaväe ülemalt nr. 10915/185.
- Petunov, Aleksander, sõjav. vab. tunnistus,** v. a. Petseri maak. rahvaväe ülemalt nr. 7485.
- Miljukov, Sahar, sõjav. vab. tunnistus,** v. a. Petseri maak. rahvaväe ülemalt nr. 549.
- Jagodkin, Feodor, sõjav. vab. tunnistus,** v. a. Petseri maak. rahvaväe ülemalt nr. 456.

- Bakoff, Jüri Hansu p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. 9. jalaväe ülemalt 22. 12. 20 a. nr. 1333. (38782)
- August (Kokk), Eduard Jaani p.,** haridusajapikenduse tunnistus, v. a. Viljandi maak. rahvaväe ülemalt 12. 12. 25 a. nr. 122. (38782)
- Käärid, Arnold Karl Jüri p.,** reservitunnistus, v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 15. 9. 20 a. nr. 13772. (39008)
- Kröönvalk, Amandus Johannese p.,** sõjaväe teenistusse kõlbmatuse tunnistus, nr. 40. (41183)
- Blaufeldt, Hugo Rudolf Jüri p.,** sõjav. vab. tunnistus nr. 418. (41184)
- Prim, Albert Hansu p.,** sõjav. vab. tunnistus nr. 5480. (41185)
- Varma, Jakob Jakobi p.,** sõjav. vab. tunnistus nr. 340. (41186)
- Kalju, Peeter Antoni p.,** sõjav. vab. tunnistus nr. 3340. (41187)
- Padöör, Aleksander Johannese p.,** tasuta maasaamise tunnistus, nr. 1241. (41188)
- Kalju, Peeter Antoni p.,** laskeriista kandmise tunnistus nr. 2802. (41189)
- Pärtmann, Ludvig Nigulase p.,** sõjav. vab. tunnistus nr. 5881. (41190)
- Afanasjev, Nikolai Stepani p.,** Nanseni pass, v. a. politsei peavalitsuselt 7. 3. 24 a. nr. 4473/6703. (41441)
- Mehikas, Herman Jaani p.,** sõjav. vab. tunnistus, v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 28. 6. 20 a. nr. 17298. (41563)
- Kuus, Artur Peetri p.,** laskeriista kandmise luba, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 31. 10. 23 a. nr. 2261. (41789)

- Mölder, Leonhard Diedrich p., laske-  
riista luba, v. a. Narva prefektuurist.  
(41794)
- Fromm, Oskar Juliuse p., sõjav. vab.  
tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe  
ja Kaitseliidu ülemalt 1920 a. nr. 31205.  
(41796)
- Pals, Karl Kristjani p., sõjav. vabast.  
tunnistus, v. a. Aegna saare komandan-  
dilt 1. 11. 22 a. nr. 8306. (41836)
- Kõre, Hugo Karli p., sõjav. vab. tunnis-  
tus, v. a. 2. jalaväe rügemendi ülemalt  
1. 11. 23 a. nr. 7718. (41857)
- Oberschneider, Johannes Jaani p.,  
sõjav. vab. tunnistus, v. a. Ranna pata-  
rei ülemalt 28. 11. 25 a. nr. 1825.  
(41901)
- Morosov, Lasar Safroni p., sõjav. vab.  
tunnistus, v. a. Pioneer pataljoni ülemalt  
1. 10. 25 a. nr. 4936. (41901)
- Mäesepp, Karl Jaani p., revolvri kand-  
mise luba, v. a. Piirivalve valitsuselt  
19. 1. 26 a. nr. 423/58. (41903)
- Puusepp, Hugo Tõnise p., laske-  
riista luba, v. a. Tartu-Valga prefektilt 2. 5.  
21 a. nr. 710, maksusega kuni 2. maini  
1927. aastani, ja blanko-veksel Tõnis  
Puusepa allkirjaga 25.000 marga peale.  
(41904)
- Iljin, Konstantin Grigori p., Nanseni  
pass. (42079)
- Jürgen, Tõnis Hansu p., hobusepass, v.  
a. Pornuse vallaval. 5. 1. 21 a. nr. 93.  
(42080)
- Nugis, Juhan Juhani p., rahvaväest vab.  
tunnistus, v. a. Pääsküla sõjavangide  
laagri ülemalt 4. 3. 20 a. (42081)
- Greenberg, Jakob, hobusepass, v. a.  
Sõmeru vallaval. 20. 12. 20 a. nr. 338.  
(42083)
- Käbin, Richard Jakobi p., sõjav. vab.  
tunnistus, v. a. Viru maak. rahvaväe üle-  
malt 10. 5. 24 a. nr. 1053. (42087)
- Kriisk, Meinhard Johani p., reservi tun-  
nistus, v. a. Väli-  
31. 5. 22 a. nr. 1139. (42093)
- Andrejev, Vassili Andrei p., sõjav. vab.  
tunnistus, v. a. Petseri maak. rahvaväe  
ülemalt 22. 10. 23 a. nr. 4124. (42104)
- Poller, Adolf, sõjav. vab. tunnistus, v. a.  
Harju maak. rahvaväe ülemalt 11. 3.  
24 a. nr. 1007. (42105)
- Tamm, Jaan, hobusepass, v. a. Asuküla  
vallaval. 21. 1. 21 a. nr. 299. (42252)
- Hallikas, Mihkel, hobusepass, v. a.  
Illuka vallaval. 25. 1. 21 a. nr. 531.  
(42255)
- Sildnik, Johannes, hobusepass, v. a.  
Skarjatina vallaval. 4. 1. 19 a. nr. 26.  
(41994)
- Lomp, Rudolf, laske-  
riista luba, v. a. Tar-  
tu linna pol. ülemalt 31. 5. 25 a. nr. 400.  
**Tunnustatakse maksvusetuks järgmised  
isikutunnistused:**
- Nolk, Valter, nr. 374. (25049)
- Petschonkin, Nikifor, nr. 1908.  
(25049)
- Mihkels, Bernhard, nr. 248. (25049)
- Rosin, Arnold, nr. 314. (25049)
- Kudräschova, Aleksandra, nr. 610.  
(25049)
- Lalin, Aleksander. (25049)
- Tamm, Johannes, nr. 1033. (25049)
- Normann, Voldemar, nr. 1072. (25049)
- Värv, Paul, nr. 451. (25049)
- Kiik, August, nr. 370. (25049)
- Sorgus, Andreas. (25049)
- Mattin, Mihail, nr. 1488/320. (25049)
- Soom, Priidik Joosepi p., sõjav. vab. tun-  
nistus, v. a. Emmaste vallaval. 10. 1.  
20 a. nr. 428. (38392)
- Härma, Peet Juhani p., v. a. Suuremõisa  
vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 701. (38393)
- Student, Karoliine Pauliine Karla t.,  
v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. ül.  
(38784)
- Steinfeldt, Juuli Jüri t., v. a. Uue-  
Võidu vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 257.  
(38784)
- Kööp, August Johani p., v. a. Vaikna val-  
laval. (38784)
- Marjasoo, Mathilde Jüri t., v. a. Olust-  
vere vallaval. 30. 10. 23 a. nr. 129.  
(38784)
- Kalam, Jaan Jüri p., v. a. Viljandi maak.  
pol. linna jsk. ülemalt 1919 a. (38784)
- Reinberg, Jüri Andrese p., v. a. Puiatu  
vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 177. (38784)
- Nõges, Kadri Karli t., v. a. Viljandi val-  
laval. 1919 a. (38784)
- Juut, Marie Mihkli t., v. a. Sürgavere  
vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 202. (38785)
- Pullerits, Liisa Jaagu t., v. a. Viljandi  
linna pol. (38785)
- Stern, Marie Jaani t., v. a. Suure-Jaani  
alevival. 1924 a. (38785)
- Lesdorf, Peet Jaani p., v. a. Olustvere  
vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 549. (38785)
- Post, Jaak Jaani p., v. a. Kaarli vallaval.  
1920 a. (38786)
- Märtson, Hans Hansu p., v. a. Aidu  
vallaval. (38786)
- Sikk, Marie Jaagu t., v. a. Päre vallaval.  
29. 10. 21 a. nr. 219. (38786)

- Järv, Aleksander Jaani p., v. a. Triigi vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 728. (39315)
- Aud, Mats Jaani p., v. a. Kehtna vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 55. (39314)
- Saariste, Pauliine Jaani t., v. a. Raiküla, vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 176. (39316)
- Tobias, Hans Johani p., v. a. Kuimetsa vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 62. (39317)
- Aunap, Ella Karli t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 19. 8. 20 a. nr. 6949. (39554)
- Neidlih, Olga Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 22. 2. 24 a. nr. 3598. (39552)
- Põru, Voldemar Tõnise p., v. a. Linna pol. komissarilt Pärnus 8. 3. 26 a. nr. 234. (39551)
- Erkman, Aleksander Andrei p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 26. 1. 1920 a. nr. 10212. (39553)
- Detlaus, Alfred Andrese p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. ülemalt 9. 3. 1923 a. nr. 415. (39555)
- Venderström, Martin Andrese p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 5130. (39556)
- Ott, Rudolf Voldemar Jaani p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. ülemalt 12. 12. 25 a. nr. 2416/281136. (39558)
- Toompuu, Paul Andrei p., v. a. Maasi vallaval. 2. 11. 20 a. nr. 192. (39985)
- Raud, Aleksander Johannese p., v. a. Leisi vallaval. 5. 3. 20 a. nr. 130. (39986)
- Jussi, Julius Hansu p. nr. 1944. (40040)
- Paltson, Anna Hansu t., v. a. Pärnu linna pol. jsk. nr. 9021. (40042)
- Adler, Marie Jüri t. nr. 122. (40043)
- Mandel, Aliine Mardi t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt nr. 8062. (40044)
- Külaots, Aleksander Karli p., v. a. Pärnasma vallaval. nr. 9. (40105)
- Jalakas, Maria Jüri t., v. a. Kloostri vallaval. 13. 3. 20 a. nr. 1033. (40106)
- Himberg, Marie Madise t., v. a. Kloostri vallaval. 1. 12. 20 a. nr. 1510. (40107)
- Tombak, Aleksander Jüri p., v. a. Kloostri vallaval. 3. 1. 20 a. nr. 270. (40108)
- Palts (sünd. Korits), Alviine Hansu t., nr. 228. (40340)
- Aija, Aleksander Gustavi p., nr. 141. (40337)
- Kontus, Helmi Tõnise t., v. a. Varbola vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 454. (40104)
- Nestra, Marie Mihkli t., nr. 278. (40342)
- Kütt, Bertha Augusti t., nr. 762. (40339)
- Sitska, Olga Andrese t., nr. 65. (40338)
- Mägi, Edgar Jüri p., nr. 319. (40344)
- Kess, Julie Mardi t., nr. 743. (40343)
- Markus, Loviisa Jaani t., nr. 891. (40345)
- Lombach, Selma Mihkli t., nr. 28. (40346)
- Liivak, Aliide Hansu t., nr. 1075. (40347)
- Lass, Johannes Gustavi p., nr. 281. (40348)
- Bachblum, Ida Johannese t., nr. 48. (40349)
- Järv, Mart Danieli p., nr. 400. (40352)
- Pöder, Johannes Daaveti p., nr. 31. (40350)
- Lõhmus, Albert Jaani p., nr. 134. (40351)
- Reinkubjas, Karl Johani p., nr. 967. (40353)
- Stroom, Johan, nr. 424. (40354)

### KUULUTUS.

II. jaoskonna politseikomissar Tallinnas annab teada, et 14. jaanuaril 1927. a. kell 10 hommikul müüakse Pirita teel nr. 9.

#### enampakkumisel

Hermann Bekmann'i päralt olev varandus, mis koosneb mitmesugusest mööblist ja puumaterjalist, mis hinnatud 38300 marga peale, maksuvõlgade sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Tallinnas, 4. jaan. 1927.

Nr. 01439

**K. Grenzmann**

II. jaosk. politsei komissari eest Tallinnas.

Siseministerium müüb 15. jaan. s. a. kell 10 hommikul Kadriorus, Veizenbergi tänav. nr. 20.

**avalikul enampakkumisel  
musta ruun-hobuse.**

Pakkumine algab 3000 margast.